

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/454
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.09.2025/65
Karar Numarası : 2025/632
Başvuran : E.E.Ö.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Marmara 6 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru başvuranın; ceza infaz kurumu idaresi tarafından belirlenen zaman dilimi dışında çamaşırların bahçede kurutulamadığı, mahpusların uyudukları yerde çamaşırların kurutulduğu, bu durumun sağlık sorunlarına yol açabileceği ve sıcak suyun belirli aralıklarla verilmesi sebebiyle temizlik ve sağlık ile ilgili sorunlar yaşandığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

- a. Yıkanan çamaşırların bahçede kurutulmasına sadece 09:00-17:00 saatleri arasında izin verildiğini, hava şartları sebebiyle bu süre içerisinde çamaşırların kurumasının mümkün olmadığını,
- b. Bu süre yetersiz olduğundan çamaşırları uyudukları yerlerde kurutmak zorunda kaldıklarını, bu durumun sağlık sorunlarına yol açabileceğini,
- c. Sıcak suyun 05:00-13:00 saatleri arasında verilmesi sebebiyle temizlik ve sağlık ile ilgili sorunlar yaşadığını,
- iddia etmektedir.

3. Muhatap Marmara 6 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü sunmuş olduğu yazılı cevabında özetle;

- a. Kurumun resmi mahpus kapasitesinin 1704 olduğunu, ek ranzalarla kapasitenin artırıldığını, mahpusların taleplerinin işleyişi aksatmayacak şekilde yerine getirildiğini,
- b. Standart koşullarda mahpusların yatması için 7 adet oda olduğunu ve her odada 105x82 cm. ebatlarında pencere bulunduğunu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

c. Mahpusların her zaman pencereleri açarak odaları havalandırabildiklerini, bu hususta herhangi bir kısıtlama olmadığını, ayrıca her koğuşta 65 metrekaare havalandırma bahçesi bulunduğunu,

ç. Mahpusların gündüz belirtilen saatlerde bahçeye çamaşır asmalarına izin verildiğini,

d. Koğuş kapılarının kapalı olduğu gece saatlerinde ise bahçede asılı çamaşırların kameraların görüş açısını engellediğini, bu sebeple güvenlik zafiyeti oluşmaması için bu saatlerde bahçeye çamaşır asılmasına müsaade edilmediğini,

e. Her bir mahpus için günlük 250 litre su (200 litre soğuk, 50 litre sıcak) verildiğini, sıcak ve soğuk su konusunda bir sorun yaşanmadığını, arıza, bakım ve onarım çalışmaları sırasında ise suların kesileceğinin anons sistemi ile mahpuslara duyurulduğunu,

belirtmiştir.

4. Başvuran, muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı cevap sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi; "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*" hükmünü haizdir.

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında düzenlenmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi; "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" hükmünü haizdir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesinde "*Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaz.*" hükmü yer almaktadır.

11. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi "*Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz.*" hükmünü haizdir.

12. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağını; kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağını düzenlemektedir. Anayasa'nın 17'nci maddesi, ceza infaz kurumunda tutulan bir mahpusun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını da koruma altına almaktadır. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahpusları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Diğer taraftan Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve AİHS'in 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmemekte ve işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike hâlinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19.11.2014, para. 39).

13. Bir muamelenin Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekir. Her olayda asgari eşğin aşıp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. (AYM, *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18.9.2013, para. 23). 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "*İnfazda temel ilke*" başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında; "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*" ve "*Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "*Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir.*" şeklindeki düzenlemeler ile açıkça kötü muamele yasağı vurgulanmıştır. Dolayısıyla bahse konu düzenlemeler ile verilen bir mahkûmiyet veya tutuklama kararının infazında mahkûmlar için sağlanacak şartların insan onuruna saygıyı koruyacak nitelikte olması öngörülmekte ve idareye bu şartların sağlanması sorumluluğu tevdi edilmektedir (TİHEK, B. No: 2025/453, K. No: 2025/420, 27/6/2025, para. 14). Bununla birlikte sağlık hakkına ilişkin iddialar tek başına kötü muamele yasağını ihlal edici bir nitelik taşımamakta olup asgari eşğin ötesine geçen destekleyici durumların da var olması gerekmektedir (AYM, *Cengiz Yetgin*, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 67).

14. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkında Yönetmelik'in "*Hükümlülerin temizliği*" başlıklı 94'üncü maddesinde: "*(1) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına yönelik tedbirler kurum idaresince alınır. (2) Hükümlülerin barındırıldıkları odalarda gerekli sağlık ve hijyen kurallarına uymaları özendirilir. (3) Hükümlülerin, kurum olanakları ölçüsünde kısa aralıklarla yıkanmaları sağlanır. (4) Hükümlülerin, toplum içinde alışılmışın dışında saç, bıyık ve sakal uzatmalarına izin verilmez. (5) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına ilişkin esas ve usuller kurum iç yönergesinde düzenlenir.*" hükümleri yer almaktadır.

15. Başvuran, Kurum tarafından yıkanarak kendilerine teslim edilen ya da kendi yıkamış oldukları çamaşırların bahçede kurutma zamanının 09:00-17:00 saatleri arasıyla sınırlandırıldığını, bu süre yetersiz olduğu için çamaşırlarını uyudukları bölümlerde kurutmak zorunda kaldıklarını ve bu durumun ileride telafisi mümkün olmayan sağlık sorunlarına yol açabileceğini iddia etmektedir.

16. Muhatap Kurum, koğuş kapılarının kapalı olduğu gece saatlerinde bahçede asılı çamaşırların kameraların görüş açısını engellediğini, bu sebeple güvenlik zafiyeti oluşmaması için bu saatlerde bahçeye çamaşır asılmasına müsaade edilmediğini, gündüz belirtilen saatlerde bahçeye çamaşır asılmasına izin verildiğini, mahpusların odalarında bulunan pencereler ile ortak yaşam alanlarında bulunan pencereleri istedikleri zaman açma imkânları olduğunu ve bu hususta herhangi bir kısıtlama olmadığını belirtmiştir.

17. Başvuran ayrıca Kurum tarafından sıcak suyun 05:00-13:00 saatleri arasında verildiğini, bu sebeple temizlik ve sağlık ile ilgili sorunlar yaşandığını iddia etmektedir.

18. Başvuranın iddiasına ilişkin olarak muhatap Kurum tarafından her bir mahpus için günlük 250 litre su (200 litre soğuk, 50 litre sıcak) verildiği, sıcak ve soğuk su konusunda bir sorun yaşanmadığı, arıza, bakım ve onarım çalışmaları sırasında ise suların kesileceğinin anons sistemi ile mahpuslara duyurulduğu belirtilmiştir.

19. Başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun beyanları ve yukarıda yer verilen hususlar birlikte incelendiğinde; gece saatlerinde havalandırma boşluğunda asılı olan çamaşırların kameraların görüş açısını engellediğinden güvenlik zafiyeti oluşabileceği, mahpusların kaldığı bölümlerin her zaman havalandırılabilirdiği, bu bölümlerde çamaşır kurutulmasının özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sebebiyet vermediği, ceza infaz kurumu şartlarında katlanılması gereken durumlardan olduğu ve Kurum tarafından her bir mahpus için günlük olarak verilen su miktarının yeterli seviyede olduğu değerlendirilmiş olup muhatap Kurumun uygulamasının hak ihlali veya kötü muamele kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

25/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: